

Er gaan steeds meer geluiden op dat het **Gemeenschappelijk Landbouwbeleid**, het **GLB**, na 2013 op de schop moet. Een afzonderlijk beleid voor markten, prijzen en inkomens in de landbouwbouwsector lijkt niet meer verdedigbaar. De vraag is wat daarvoor in de plaats gaat komen. Tijdens het verkiezingsdebat 'GLB weg ermee' van de provincie Noord-Brabant onder leiding van Kees Driehuis blijkt het laatste woord er nog lang niet over gezegd.

Europadebat geeft kijkje in toekomst landbouw- en plattelandsbeleid

GLB weg ermee?

Het nieuwe Europees Parlement zal zich beraden over de vraag hoe het landbouwbeleid moet worden hervormd. Na 2013 zal er naar verwachting minder geld zijn voor het landbouw- en plattelandsbeleid. De lidstaten en regio's gaan dan meer zelf het beleid bepalen. Reden te meer voor de Nederlandse provincies om zich nu al actief te mengen in de discussie. De provincie Noord-Brabant gaf met het verkiezingsdebat op 20 mei de aftrap. Europarlementariërs Jan Mulder (VVD), Esther de Lange (CDA), Kartika Liotard (SP), Louis Meuleman (PvdA), Marije Cornelissen (GroenLinks) en Carla Dik-Faber (CU) gingen met elkaar in debat onder leiding van journalist en tv-presentator Kees Driehuis en Fons van Katwijk van het Brabants Agrarisch Jongeren Kontakt.

Dichtbevolkt

Een onderwerp dat de aandacht trok was de betrokkenheid tussen stad en plat-

teland in Nederland. Gedeputeerde Paul Rupp: 'Nederland heeft eigenlijk een stedelijk platteland. Stad en platteland komen steeds dicht bij elkaar. Het buitengebied heeft naast landbouw en voedselproductie steeds meer andere functies gekregen.' Volgens VVD'er Jan Mulder zou Europa aan Nederland een speciale status moeten geven om die relatie tussen stad en platteland verder te versterken. 'Al is het maar om allianties te kunnen vormen met andere dichtbevolkte gebieden, zoals dat nu gebeurt in het PURPLE-netwerk.' Ook is het op dit moment onmogelijk om boeren rond grote steden extra te belonen om het landschap in stand te houden, zo merkte een toehoorder op. Maar volgens Mulder gaat dat veranderen. 'We willen boeren gaan belonen voor concrete diensten zoals landschapsbeheer. Een boer die een landschap beheert in het dichtbevolkte Nederland zou dan een hogere vergoeding kunnen krijgen dan

een boer in een gelijksoortig landschap in een dunbevolkt gebied elders in Europa, omdat de dichtbevolkte situatie het landschap extra waardevol maakt'. Maar GroenLinkser Marije Cornelissen vindt het niet verstandig om beloningen te koppelen aan de status van een gebied, omdat dat de sociale ongelijkheid zal bevorderen. Beter is het volgens haar om de beloningen te koppelen aan de inspanningen die de boer levert. Fons van Katwijk (BAJK) is benieuwd 'hoe je dat allemaal moet gaan meten'.

Productie

Ook de productiviteit van de landbouw blijkt een onderwerp waarover het laatste woord nog niet gezegd is. PvdA'er Louis Meuleman vindt dat we toe moeten naar een duurzame landbouw, waarin kleinschalige verbrede bedrijven bestaan naast grootschalige intensieve bedrijven. 'Nederland heeft een goede competitieve

'We willen boeren gaan belonen voor concrete diensten zoals landschapsbeheer'

Foto's: K. Giessen



'Landbouw wordt zeker één van de energieleveranciers van de toekomst'

landbouwsector en dat moeten we zo houden. We willen variatie. En je moet daarin boeren de kans geven om een bepaalde kant op te gaan. Het Europese plattelandsbeleid is daarvoor belangrijk.' CDA en VVD zetten vooral in op productiviteitsverhoging en verduurzaming van de gangbare landbouw. Biologische landbouw heeft daarin een plek, maar niet als oplossing voor het mondiale voedselvraagstuk. GroenLinks en SP leggen een sterkere nadruk op duurzame productie en op kwaliteit. Esther de Lange (CDA) mist het woord 'innovatie' in de hele discussie. 'Als je een productieve, concurrerende sector wilt stimuleren, dan zijn innovatie en ondernemerschap voor het CDA kernpunten.'

Olifantsgras

Een thema waarover de Europarlementariërs meer overeenstemming blijken te hebben is het stimuleren van de landbouw als leverancier van duurzame energie. CDA'er Esther de Lange: 'Landbouw wordt zeker één van de energieleveranciers van de toekomst. We willen in Europa met onze energievoorziening minder afhankelijk zijn van de rest van de wereld, en daarom bijvoorbeeld moet in 2020 twintig procent van onze energie uit hernieuwbare energiebronnen komen. De landbouw gaat daar niet alleen een rol in spelen via het telen van landbouwgewassen, maar ook via slimme innovaties zoals kassen die energie terugleveren aan het net.' Ook de ChristenUnie vindt het in dit verband belangrijk om innovaties te stimuleren. Carla Dik-Faber: 'Ik denk dan aan een boer die olifantengras teelt in

de Gelderse Vallei. Daarmee voorziet hij zijn bedrijf en een aantal omliggende woningen van energie. Dat telen kan ook heel goed in natuurgebieden en hoeft dus niet ten koste van voedselproductie te gaan. Een kanttekening komt nog wel van gespreksleider Fons van Katwijk: 'In Brabant gebeurt nog bijna niets op dit vlak. Om naar die twintig procent te komen is wel schaalvergroting nodig!' Lambert van Nistelrooij, Europees Parlementslid met de portefeuille energie, bevestigt dat Nederland geweldig achterblijft bij omliggende landen in het stimuleren van hernieuwbare energie. 'We halen amper vijf procent!' Op de vraag van Kees Driehuis om dan één radicale actie te noemen waarmee die twintig procent te halen is, hapt Esther de Lange toe: 'Er komt 146 miljoen euro aan modulatiegelden vrij. Provincies, klop aan in Brussel en geef aan dat je deze gelden wilt gebruiken om in duurzame energie te investeren!'



Kijk ook eens op www.netwerkplatteland.nl/phorum en reageer op de bijdrage van Gijs Kuneman. 'Het GLB kleurt een beetje groener'.

Het Netwerk Platteland besteedt regelmatig aandacht aan de hervorming van het Europese Landbouw-beleid op www.netwerkplatteland.nl.

HEALTH CHECK

Het huidige Europese of Gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) is in 2008 geëvalueerd – de health check. Het GLB wordt nu gemoderniseerd. Er komt meer marktwerking, waardoor Europese boeren de concurrentie met de wereldmarkt beter aankunnen. Het melkquotum wordt verruimd. Nederland vindt dat het Europese landbouwbeleid moet bijdragen aan het versterken van de marktgerichtheid van de Europese landen en tuinbouw. Het kabinet wil een duurzame landbouwproductie die ook maatschappelijke waarden beheert en belooft daarom boeren die in een maatschappelijk waardevol gebied produceren zoals Nationale Landschappen en bufferzones rondom Natura 2000-gebieden. Ook boeren die prestaties leveren met een zichtbare meerwaarde voor de samenleving, zoals dierenwelzijn, ontvangen in de toekomst een beloning.

GLB - GEMEENSCHAPPELIJK LANDBOUWBELEID

Na de Tweede Wereldoorlog wilde Europa agrarisch ondernemers een redelijke levensstandaard bieden en de consumenten voorzien van kwaliteitsvoedsel voor een eerlijke prijs. Daarvoor werden door de jaren heen maatregelen getroffen als richtprijzen voor landbouwproducten en invoerheffingen, tot de invoering van het melkquotum en de directe inkomenssteun aan de boer. In 2003 is de directe inkomenssteun ontkoppeld van de productie. Agrarische bedrijven krijgen één totaalbedrag uitgekeerd: de 'bedrijfstoelage'. In 2003 is ook het plattelandsbeleid gestart. Daarmee is de leefbaarheid van het platteland een nieuwe doelstelling van het landbouwbeleid geworden. Daardoor heeft de rol van boeren als beheerders van landschap en natuur een sterker accent gekregen.

